

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

φ. 119

ΤΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΗΣ ΔΙΕΓΟΥΜΕΝΗΣ

ΥΠΟ ΤΩΝ

Α. ΓΣΗΓΟΝΗ ΚΑΙ Β. ΚΑΜΗΝΑΡΗ.

Δ.Ι.Β.Μ.

ΚΑΙ

ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΟΝΘΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ,
ΤΗ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 1885, ΥΠΟ Β. ΚΑΜΗΝΑΡΗ.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΑΜΑΛΘΕΙΑΣ».

1885

901

Δ.Ι.Β.Μ.

Αρχίρης Εφταλιώτης

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗΣ

ΥΠΟ ΤΩΝ

Α. ΙΣΗΓΟΝΗ ΚΑΙ Β. ΚΑΜΗΝΑΡΗ.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΑΜΑΛΘΕΙΑΣ».

1885

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΑΤΕ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ

ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Δ.Ι.Β.Μ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

Αρχιούργου Εφταλιώτης

*Δωρον Δημοσουλίου ἐπὶ τῆν Γενναίαν Βιβλιοθήκην τῆν ἐν
τῆν Μετάνην Ἀλεξάνδρου τῆν Μοναχῶν*

Μαΐου το 1885

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΕΦ. Α΄.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἐπιγραφή: *Αἱ ἐπιπέσεις τῆς*

Ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι φύσει κοινωνικός, τοῦτο γίνεται ἄδηλον ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ βίου. Αἱ πόλεις, καὶ πάντα τὰ ἰδρύματα ἅτινα ἐγείρει ἐν αὐταῖς, τὸν κοινωνικὸν αὐτοῦ βίον παριστῶσιν. Ἀλλὰ καθὼς εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ τὸ ἡμέτερον σῶμα ἄνευ ψυχῆς, τοιοντοτρόπως ἀδύνατον εἶναι καὶ πᾶσα κοινωνία ἢ πόλις νὰ συντηρηθῇ ἄνευ νόμων, οἵτινες καὶ ψυχὴ τῆς πόλεως λέγονται. Οὐχὶ δὲ μόνον αἱ πόλεις καὶ αἱ κοινωνίαι δέονται νόμων καὶ διατάξεων πρὸς συντήρησιν καὶ προαγωγὴν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πᾶν ἴδρυμα καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ οἰκογένεια διὰ νόμων καὶ τάξεως συντηρεῖται καὶ εὐημερεῖ. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἰδρυταὶ τῆς ἐν Σμύρνῃ «Ἑλληνικῆς Σχολῆς» τῆς συστηθείσης κατὰ 7βρίον τοῦ 1884 ἐπιδιώκοντες τὴν προαγωγὴν καὶ εὐημερίαν αὐτῆς, ἐπιχειροῦσι μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς

τὴν σύνταξιν Κανονισμοῦ, δι' οὗ δύναται κανονικῶς νὰ βαδίσῃ καὶ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ εὖ καὶ καλῶς νὰ ἐπιτύχῃ.

ΑΡΘ. 1.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ.

Πᾶν ὅ,τι γίνεται, μετὰ λόγου καὶ σκοποῦ πρέπει νὰ γίνεται ὁ δὲ λόγος καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἰδρυθείσης «*Ἑλλ. Σχολῆς*» ἄλλος βέβαια δὲν εἶναι, ἢ νὰ παιδεύῃ καὶ μορφώῃ τοὺς Ἑλληνόπαιδας ἀξίως τοῦ ἑαυτῶν προορισμοῦ· ἐντεῦθεν ἡ Σχολὴ αὕτη ἐπαγγέλλεται: παιδεῖαν καὶ μόρφωσιν ἑλληνικὴν, καὶ τοιαύτην δι' ἧς ὁ παιδευθεὶς ἀποκαθίσταται ἐνάρετος καὶ χρηστὸς πολίτης, ὠφέλιμος εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τὴν πόλιν.

ΑΡΘ. 2.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ.

Ἐν τῇ «*Ἑλλ. Σχολῇ*» διδάσκεται καὶ περατοῦται ἢ ἐγκύκλιος λεγομένη παιδευσις διὰ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων τῆς ἀρχαίας ἑλλ. καὶ νεοελληνικῆς γλώσσης. Διακρίνεται δὲ τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο σύστημα, εἰς δύο κύκλους, ἕκαστος τῶν ὁποίων ὑποδιαιρεῖται εἰς πέντε τμήματα· καὶ ὁ μὲν εἰς κύκλος περιλαμβάνει τὴν λεξικὴν τῆς γλώσσης γνῶσιν, ὁ δὲ ἕτερος τὴν τοῦ λόγου γνῶσιν· κυκλοῦνται δὲ ἐν τοῖς δυσὶ τούτοις κύκλοις καὶ διδάσκονται τὰ ἐξῆς μαθήματα.

Ἐν τῷ πρώτῳ κύκλῳ: Λέξεις. Πρακτ. Ἀριθμητικὴ. Πολιτ. καὶ φυσικὴ Γεωγραφία. Ἱερ. καὶ Πολιτ. Ἱστορία. Κατήχησις. Ζωολογία. Καλλιγραφία. Ἰχνογραφία. Φυσικὴ Μουσικὴ φωνητικὴ. Ἀὐτοτελὴς διδασκαλία τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης. Ἀρχαὶ ξένων γλωσσῶν.

Ἐν τῷ δευτέρῳ κύκλῳ.—Θρησκευτικά. Ἡ Παλαιὰ

καὶ Νέα Διαθήκη, Κατήχησις, Ἐκκλ. Ἱστορία. Φιλοσοφικά. Ψυχολογία, Λογική, Ἠθική κτλ. Ἑλληνικά-Ἑλληνες συγγραφεῖς πεζοὶ τε καὶ ποιηταί. Γλῶσσαι ξένοι. Ἡ Λατινική, ἡ Γαλλική, ἡ Ἀγγλική καὶ ἡ Τουρκική. Μαθηματικά. Θεωρ. Ἀριθμητική, Γεωμετρία, Ἀλγεβρα, Μαθ. Γεωγραφία. Ἀνθρωπολογία, Ζωγραφική, Μουσική φωνητική, Γυμναστική.

ΚΕΦ. Β΄.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ.

ΑΡΘ. 3.

Ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑλληνική Σχολή» ἰδρυθεῖσα καὶ ὑπὸ τῶν κ.κ. Ἀντ. Ἰσηγόρον καὶ Β. Καμηνάρη διεύθυνομένη, συμπεριλαμβάνει καὶ οἰκοτροφεῖον, ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν τοῦ κ. Β. Καμηνάρη ὑπαγόμενον. Διαιροῦνται δὲ οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς εἰς τρεῖς κατηγορίας. Εἰς οἰκοτρόφους, ἡμιοικοτρόφους, καὶ ἐξωτερικούς. Ἐγγράφονται δὲ μαθηταὶ καὶ γίνονται δεκτοὶ ἐν τῇ Σχολῇ οἱ παῖδες ἐκεῖνοι οἵτινες φέρουσι τὰς ἀπαιτουμένας συστάσεις καὶ ἀποδείξεις περὶ τῆς ἑαυτῶν ἐπιμελείας καὶ διαγωγῆς καὶ τοὺς ὁποίους συνιστῶσιν ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν ἀπ' εὐθείας, ἢ καὶ κηδεμόνες, ἄνθρωποι γνωστοὶ καὶ καλῆς ὑπολήψεως.

ΑΡΘ. 4.

Τὸτ μόνον ὁ μαθητὴς γίνεται δεκτὸς, ἀφοῦ πρῶτον ὁ γονεὺς ἢ ὁ κηδεμὼν ἀναγνοὺς τὸν παρόντα κανονισμόν καὶ ἀποδεχθεὶς ὑπογράψῃ αὐτόν· προπληροῦναι δὲ ὁ μαθητὴς τὰ δίδακτρα καὶ τὰ τροφεῖα καθ' ἑξαμηνίαν· καὶ ἡ μὲν πρώτη ἄρχεται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου, ἡ δὲ δευτέρα, ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου.

Οἱ ἔξωτερικοὶ μαθηταὶ οἱ φοιτῶντες ἐν τῇ Σχολῇ διὰ μόνην τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων, ὀφείλουσι νὰ παρένδρισκωνται εἰς τὰς ἑαυτῶν τάξεις ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς ὥρας, μέχρι μεσημβρίας, ὅτε διακοπόμενων τῶν μαθημάτων ἀπέρχονται εἰς τὰς οἰκίας των ἐπανέρχονται δὲ πάλιν ἀπὸ τῆς 2ας μ. μ. μέχρι τῆς 5ης ὥρας, ὅτε ἀπολυόμενοι ἀπέρχονται ἐκ τῆς Σχολῆς. Οἱ ἡμιοικότροφοι μαθηταὶ ἐνδiciaitῶνται ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῇ Σχολῇ συμπαίζοντες ἐν τῷ κήπῳ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀνέσεως μετὰ τῶν οἰκοτρόφων, μετὰ δὲ τὴν παύσιν τῶν μαθημάτων ἀπέρχονται καὶ οὗτοι τὸ ἑσπέρας εἰς τὰς οἰκίας των, ἐκτὸς ἐὰν συνεφώνησαν νὰ μένουσι καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς προμελέτης. Τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς ἄρχονται τακτικῶς τὴν Δευτέραν ἀπὸ τῆς 8ης ὥρας καὶ παύουσι τὴν μεσημβρίαν τοῦ Σαββάτου.

Οἱ οἰκότροφοι μαθηταὶ εἰσερχόμενοι ἐν τῇ Σχολῇ ὀφείλουσι νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν, κλίνην καὶ στρωμνὴν ἀνάλογον τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ὡς καὶ πάντα τὰ χρειώδη τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ ἱατισμοῦ. Προσέτι δὲ καθέκλα πρὸς χρῆσιν ἐν τῷ κοιτῶνι δύο κοχλιάρια τοῦ καφῆ καὶ τῆς σούπας, δύο μαχαίρια καὶ δύο περόνια τοῦ φαγητοῦ καὶ τῶν ὀπωρῶν, τέσσαρα χειρόμακτρα, ἅπαντα μονογεγραμμένα διὰ τὸ ἀσφαλές· ἔτι δὲ κιβώτιον κατάλληλον πρὸς φύλαξιν καὶ χρῆσιν ὅλου τοῦ ἱατισμοῦ. Δiciaitῶνται δὲ οἱ οἰκότροφοι μαθηταὶ ἐν τῇ Σχολῇ, ἔχοντες ἐν αὐτῇ κατοικίαν, τροφήν, πλύσιμον τῶν λευκῶν ἐνδυμάτων, οἰκιακὴν περιθαλψιν καὶ περιποίησιν, διδασκαλίαν καὶ παιδαγωγίαν· δι' ἃ πληρόνουσι τροφεῖα καὶ δίδακτρα· εἰς δὲ τὰς ἄλλας δαπάνας ἐπιβαρύνονται οἱ γονεῖς.

Οἱ οἰκότροφοι μαθηταὶ κατακλίνονται τὴν ἐννάτην μ. μ. ὥραν, καὶ ἐγείρονται τὴν 5ην καὶ 1)2 πρωϊνήν. Ἄφοῦ δ' ἐνδυθῶσι καὶ νιφθῶσι, κατέρχονται εἰς τὸ σπουδασηρίον καὶ, μετὰ τὴν προσευχὴν, προμελετῶσι μέχρι τῆς ὀγδόης παρὰ τέταρτον· εἶτα σημήνοντος τοῦ κώδωνος, μεταβαίνουσιν εἰς τὸ ἐστιατόριον ὅτε λαμβάνουσι τὸ πρόγευμα· μετὰ ταῦτα ἀπέρχονται εἰς τὰς παραδόσεις μετὰ τῶν λοιπῶν μαθητῶν, ὅτε ἄρχονται τὰ μαθήματα μέχρι τῆς δωδεκάτης παρὰ τέταρτον· δοθέντος δὲ πάλιν τοῦ σημείου ἀκριβῶς τὴν μεσημβρίαν μεταβαίνουσιν ἐν τάξει εἰς τὸ ἐστιατόριον ἐνθα γευματίζουσι. Μετὰ τὸ γεῦμα ἐξέρχονται πρὸς ἄνεσιν ἐν τῷ κήπῳ τῆς Σχολῆς ὅπου ἐνδιατρίβουσι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῆς ἀνέσεως, συνδιαλεγόμενοι ἢ παίζοντες καὶ τινα παίγνια ἐν τάξει καὶ κανονικῶς· κατὰ δὲ τὴν ὥραν τῆς ἐνάρεξεως τῶν μαθημάτων τοῦ κώδωνος κρούσαντος, εἰσέρχονται εἰς τὰς παραδόσεις μέχρι τῆς 5ης ὥρας μ. μ. ὅτε οἱ μὲν ἐξωτερικοὶ καὶ οἱ ἡμιοικότροφοι ἀπέρχονται εἰς τὰς ἑαυτῶν οἰκίας, οἱ δὲ ἐσωτερικοὶ ἐξέρχονται ἢ εἰς περίπατον, τοῦ καιροῦ ἐπιτρέποντος, ἢ εἰς τὸν κήπον πρὸς γύμνασιν καὶ ἄσκησιν σωματικὴν καὶ πρὸς ἄνεσιν ἐκ τῶν μαθημάτων, ὅτε λαμβάνουσι καὶ τὸ δειλινόν· μετὰ ταῦτα μεταβαίνουσιν εἰς τὸ σπουδαστήριον ἐνθα προμελετῶσι μέχρι τῆς ὀγδόης ὥρας μ. μ. κατὰ τὴν ὁποῖαν λαμβάνουσι τὸ δεῖπνον· ἀφοῦ δὲ πάλιν ἐπὶ μίαν ὥραν ἐνδιατριψῶσιν ἀναπανόμενοι καὶ κοσμίως καὶ εὐπρεπῶς συνδιαλεγόμενοι, ἀπέρχονται ἔπειτα τὴν ἐννάτην ὥραν, μετὰ τὴν ἑσπερινὴν προσευχὴν, ἐν τάξει καὶ ἡσυχως εἰς τὰς κλῖνας τῶν πρὸς ὕπνον. Πᾶσα δὲ αὕτη ἡ λειτουργία τῶν οἰκοτρόφων μαθητῶν τῆς Σχολῆς γίνεται ὑπὸ τῶν καταλλήλων προσώπων καὶ ἐσωτερικῶν διδασκάλων καὶ ὑπὸ τὰς ὕψεις καὶ ὁδηγίας τοῦ Διευθυντοῦ Β. Καμηναροῦ.

ΑΡΘ. 8.

Οἱ μαθηταὶ γίνονται δεκτοὶ δι' ὀλόκληρον τὸ σχολικὸν ἔτος ἀρχόμενον ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου καὶ λήγον κατὰ τὰ τέλη Ἰουνίου, ὅτε γίνονται καὶ αἱ ἐνιαύσιοι ἐξετάσεις. Οἱ γονεῖς ἢ οἱ κηδεμόνες ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν διδάκτρων καὶ τῶν τροφείων ὅλου τοῦ ἔτους εἴτε μείνωσι μέχρι τέλους εἴτε μὴ· οἱ δὲ βουλόμενοι τὸ ἐπόμενον ἔτος νὰ ἀποσύρῳσιν ἐκ τῆς Σχολῆς τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν διεύθυνσιν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν ἐξετάσεων· εἰ δὲ μὴ θεωροῦνται μαθηταὶ καὶ διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος.

ΑΡΘ. 9.

Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς θὰ γίνονται μηνιαῖαι γραπταὶ ἐξετάσεις, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων θὰ ἀπαγγέλληται εἰς τοὺς γονεῖς ἢ κηδεμόνας διὰ τῶν μηνιαίων Ἐλέγχων, ὅτε μάλιστα θὰ ἐπιτρέπεται ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῆς γενικὴ ἔξοδος τῶν Οἰκοτρόφων, ἀλλὰ μόνον ἐκείνων, οἵτινες θὰ ζητῶνται ἐγγράφως ὑπὸ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν· οἱ δὲ μὴ, ζητηθέντες θὰ μένωσι διάγοντες ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ ἐπιτήρησιν τῶν διδασκάλων. Ὡσαύτως δὲ ἡ αὐτὴ ὑπάρχει διάταξις καὶ κατὰ τὰς γενικὰς ἐξόδους τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα.

ΑΡΘ. 10.

Ἄπαντες οἱ μαθηταὶ καὶ ἰδίως οἱ οἰκότροφοι πρέπει νὰ λαμβάνωσι συνείδησιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ σκοποῦ τῆς Σχολῆς ἀναλόγως τῆς ἑαυτῶν ἡλικίας καὶ νοημοσύνης, καὶ νὰ ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τὰ μέσα δι' ὧν φέρονται πρὸς αὐτόν. Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔχωσι πειθαρχίαν εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ παιδονόμους αὐτῶν καὶ

σεβασμὸν πρὸς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Σχολῆς. Πρέπει γὰρ συζῶσιν ὡς ἀδελφοὶ καὶ πᾶσαν διένεξιν, ξριν, ἀδικίαν καὶ τὰ ὅμοια, γὰρ ἀναφέρωσιν εἰς τοὺς διδασκάλους ἢ παιδονόμους καὶ δι' αὐτῶν εἰς τὴν διεύθυνσιν πρὸς ἀνάλογον τιμωρίαν καὶ διόρθωσιν. Ἐὰν δέ τις μαθητὴς ἀτακτῶν καὶ παιδευόμενος μένη ἀδιόρθωτος καὶ ἢ διαγωγὴ του βαίνῃ ἐπὶ τὰ χεῖρω, ἀποβάλλεται τῆς Σχολῆς, ἀφοῦ προηγουμένως ἀποφασισθῇ ὑπὸ τῆς διευθύνσεως καὶ τοῦ συνόλου τῶν διδασκάλων.

ΚΕΦ. Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ.

ΑΡΘ. 11.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Σχολῆς διακρίνεται εἰς προσωπικὸν τῆς σωματικῆς ὑπηρεσίας καὶ προσωπικὸν τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς λειτουργίας. Καὶ τὸ μὲν προσωπικὸν τῆς σωματικῆς ὑπηρεσίας, ἐξαορτᾶται μόνον ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ Β. Καμηνάρη τὸ δὲ προσωπικὸν τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς λειτουργίας, ἐξαορτᾶται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διευθυντῶν Α. Ἰσηγόνη καὶ Β. Καμηνάρη.

ΑΡΘ. 12.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ πνευματικοῦ κλάδου συνίσταται ἀπὸ τοὺς ἰδρυτὰς καὶ Διευθυντὰς τῆς Σχολῆς Α. Ἰσηγόνην καὶ Β. Καμηνάρη, ἀπὸ καθηγητὰς, διδασκάλους καὶ παιδαγωγούς ἐσωτερικούς τε ἢ ἐξωτερικούς, οἵτινες ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν Διευθυντῶν καὶ οἵτινες πάλιν παύονται ὑπ' αὐτῶν ὅταν κρίνωνται ἀναρμόδιοι εἰς τὸ ἔργον. Τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς ὑπο-

δεικνύονται ὑπὸ μόνῃς τῆς διευθύνσεως καὶ ὁρίζονται ἐν τῷ ἐνιαύσιῳ προγράμματι.

ΑΡΘ. 13.

Ἐκαστος τῶν καθηγητῶν ἢ διδασκάλων ἐργάζεται μετ' ἐπιμελείας κατὰ τὸ ἐνιαύσιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἀνατεθέντα εἰς αὐτὸν μαθήματα· βαθμολογεῖ οὓς διδάσκει μαθητὰς κατὰ τε τὰ μαθήματα καὶ διαγωγὴν, νουθετεῖ καὶ ἐπιπλήττει αὐτοὺς διὰ τὰς ἀταξίας καὶ παρεκτροπὰς αὐτῶν καὶ ἐπὶ τέλους ἂν ὁ μαθητὴς ἀπειθῇ καὶ μὲν ἀδιόρθωτος, καταγγέλλεται εἰς τὴν διεύθυνσιν διὰ τὰ περαιτέρω.

ΑΡΘ. 14.

Τὴν διαγωγὴν τῶν μαθητῶν κατὰ τὰς ὥρας τῆς προμελέτης, τῆς ἀνάσεως καὶ τοῦ περιπάτου, ἐποπτεύουσιν οἱ ἐσωτερικοὶ διδάσκαλοι ἢ παιδαγωγοὶ, οἵτινες νουθετοῦσι καὶ ἐπιπλήττουσι τοὺς ἀτακτοῦντας ἢ καὶ καταγγέλλουσιν αὐτοὺς εἰς τὴν διεύθυνσιν δι' ἀπειθειαν αὐθάδειαν, ὕβριν, αἰσχρολογίαν, κτυπήματα καὶ ἀδικήματα εἰς τοὺς συμμαθητὰς, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

ΑΡΘ. 15.

Τὸ προσωπικὸν τῆς σωματικῆς ὑπηρεσίας ἀπαρτίζεται ὑπὸ μιᾶς ἐμπείρου οἰκονόμου διευθυννούσης ἅπασαν τὴν σωματικὴν τῆς Σχολῆς ὑπηρεσίαν, ὑπὸ ἐνὸς μαγείρου τεχνίτου καὶ καθαροῦ, καὶ ὑπὸ τῶν ἀπαιτουμένων ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετριῶν δεδοκιμασμένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἧτις πρέπει νὰ γίνηται κατὰ τάξιν καὶ ἀκριβείαν.

ΑΡΘ. 16.

Ἡ τροφή, τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ Σχολὴ εἰς τοὺς οἰκοτρόφους μαθητὰς, ἐστὶν ἄφθονος καὶ καλλίστης ποιότητος. Καὶ τὸ μὲν πρόγευμα συνίσταται ἀπὸ καφφέν, ἢ τέϊον μετὰ γάλακτος καὶ ἄρτου ἄφθονον· τὸ δὲ γεῦμα ἀπὸ δύο εἶδη φαγητοῦ τεχνικῶς κατεσκευασμένου μετὰ τυροῦ, ὀπωρῶν, ἢ καὶ γλυκίσματος, καὶ ἄρτου ἄφθονου καὶ καθαροῦ· τὸ δὲ δειλιὸν ἀπὸ ἄρτου καὶ τυροῦ, καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ ἐνὸς εἶδους φαγητοῦ ἄφθονου καὶ καλῶς ἐψημένου μετὰ τυροῦ καὶ ὀπωρῶν.

ΑΡΘ. 17.

Ἐάν τις ἀπὸ τῶν προσωπικῶν τῆς Σχολῆς καὶ πρὸ πάντων τοῦ πνευματικοῦ κλάδου, ὀφείλει νὰ προσέχη εἰς τὴν ὅσον οἶόν τε ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων, καὶ νὰ πολιτεύηται, καθὼς ὑπαγορεύει ὁ λόγος καὶ ἡ ἠθικότης, φιλοτιμούμενον νὰ συνεργῇ ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῷ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σκοποῦ τῆς Σχολῆς· αἱ τυχόν, ἀναφυόμεναι μεταξὺ τούτων διαφοραὶ λύνονται ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως.

ΚΕΦ. Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ.

ΑΡΘ. 18.

Τροφεῖα διὰ μὲν τοὺς οἰκοτρόφους μαθητὰς ὡρίσθησαν λιο. ὀθωμ. 56· διὰ δὲ τοὺς ἡμιοικοτρόφους λιο. ὀθωμ. 16· ἔτι δὲ διὰ τοὺς λαμβάνοντας δειλιὸν καὶ μένοντας εἰς τὴν προμελέτην λιο. ὀθ. 4 καὶ διὰ τοὺς προμελετῶντας μόνον λιο. ὀθ. 2.

Δίδακτρα διὰ μὲν τὴν Α΄. καὶ Β΄. τάξιν, ἦτοι τοῦ νηπιαγωγείου	λιν. ὀθ. 3
Διὰ δὲ τὴν Γ΄. ἦτοι τοῦ προπαιδευτικοῦ	» » 4
Διὰ τὴν Δ΄.	» » » 5
Διὰ τὴν Ε΄.	» » » 6
Διὰ τὴν ΣΤ΄. ἦτοι τοῦ προγυμνασίου	» » 8
Διὰ τὴν Ζ΄. ἦτοι τοῦ Γυμνασίου	» » 9
Διὰ τὴν Η΄.	» » » 10
Διὰ τὴν Θ΄.	» » » 12
Καὶ διὰ τὴν Ι΄.	» » » 14
Διὰ δὲ τὰ ἔξοδα τοῦ μαθήμ. τῆς ἰχνογραφίας	» » 2
Διὰ τὴν διδασκαλίαν ξένης γλώσσης μὴ ὕποχρεωτικῆς *	» » 2

Ἐὰν μαθητὴς οἰκότροφος θελήσῃ νὰ μένῃ ἐν τῇ
Σχολῇ καὶ κατὰ τοὺς μῆνας τῶν διακοπῶν, πληρόνει ὡς
τροφεῖα καθ' ἕκαστον μῆνα λιν. ὀθ. 3 1)2.

ΚΕΦ. Ε΄.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Οἱ μαθηταὶ τῆς «Ἑλληνικῆς Σχολῆς», ὡς Ὁρθόδο-
ξοὶ Χριστιανοὶ, θὰ ἐκτελῶσι τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν
καθήκοντα κατὰ τὴν διάταξιν τῆς ἀνατολικῆς καὶ ὀρθο-
δόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς
ἐορτασίμους ἡμέρας θὰ μεταβαίνωσιν οἱ οἰκότροφοι εἰς
τὴν ἐκκλησίαν συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ καὶ

* Ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν μόνον ἡ Γαλλικὴ καὶ ἡ Λατινικὴ
ὕπαγονται εἰς τὴν ἀνωτέρω μισθοδοσίαν, διὰ δὲ τὰς λοιπὰς κα-
ταβιλλεται ἰδιαιτέρα πληρωμὴ.

Ἐκαστος μαθητὴς ἑξωτερικὸς πλὴν τῶν διδάκτρων πληρόνει
εἰς διὰ μελάνην καὶ φθορὴν τοῦ ὄλικου τῆς Σχολῆς μεζίτια 2
τὸ ἔτος.

ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν διδασκάλων μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας θὰ γίνεται ἐν τῇ Σχολῇ ἡ ἐξήγησις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τῆς ἡμέρας Τὰ Χριστοῦ γεννα καὶ τὸ Ἅγιον Πάσχα θὰ κοινωνῶσι πρῶτον τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὕστερον θὰ ἀπέρχονται εἰς τὰς πατρικὰς αὐτῶν οἰκίας διὰ νὰ διέλθωσι πλησίον τῶν ἐαυτῶν γονέων τὰς ἐπισήμους ταύτας εορτάς. Οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς, ὡς ὀρθόδοξοι χριστιανόπαιδες ὀφείλουσι νὰ διάγωσιν ἐν τῇ Σχολῇ ἐπιμελῶς, κοσμίως τε καὶ σωφρόνως, μηδόλως ἀπειθοῦντες ἢ γογγύζοντες διὰ τὰς τιμωρίας ἢ ποινὰς εἰς ἃς μετὰ πατρικῆς στοργῆς θὰ ὑποβάλλονται οἱ ἀτακτοῦντες.

Ἄπαντες οἱ μαθηταὶ μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς, ἀπέρχονται εἰς τὰς πατρικὰς τῶν οἰκίας συνοδευόμενοι ὑπὸ ἐνδεικτικοῦ δηλοποιοῦντος τὸν βαθμὸν τῶν μαθημάτων καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτῶν. Ἀφοῦ δὲ διαμείνωσι παρὰ τοῖς γονεῦσι τὰς ἡμέρας τῶν διακοπῶν πρὸς ἄνεσιν καὶ ἀναψυχὴν, ἐπανέρχονται εἰς τὴν Σχολὴν τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου.

Ἐκτὸς τῶν εὐδοκίμων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τοὺς ὁποίους θὰ προσλαμβάνῃ ἡ διεύθυνσις τῆς Σχολῆς, θὰ ἐκλέγῃ καὶ ὡς ἐφόρους ἄνδρας φιλομούσους καὶ εὐπόληπτους, οἵτινες θὰ ἐποπτεύωσι τὴν πορείαν τῆς Σχολῆς καὶ θὰ ὑποδεικνύουσιν αὐτῇ τὰ βέλτιστα καὶ τὰ συμφέροντα.

Σὺν τῇ τακτικῇ λειτουργίᾳ καὶ διδασκαλίᾳ ἐν τῇ Σχολῇ, θὰ ἐκλέγῃ καὶ θὰ ὑποχρεώσῃ ἡ διεύθυνσις καὶ ἑτέρους ἄνδρας ἐπιστήμονας, οἵτινες διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν γνώσεων θὰ γίνονται λυσιτελεῖς καὶ ὠφέλιμοι εἰς τοὺς διδασκομένους ἐν τῇ Σχολῇ ἑλληνόπαιδας.

Ἡ ἐπὶ αἰσίοις οἰωνοῖς ἰδρυθεῖσα ἐν Σμύρνῃ «Ἑλληνικὴ Σχολή» θὰ ἐπιδιώκῃ πάντοτε τὰ μέσα ἐκεῖνα δι

ὧν κατορθοῦται ἡ ψυχικὴ καὶ ἡ σωματικὴ εὐξία· οὐχὶ δὲ μόνον θὰ διδάσκονται τὰ μαθήματα ἅτινα ἀναπτύσσουσι καὶ μορφοῦσι τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ θὰ παρέχονται καὶ τὰ μέσα ἐκεῖνα ἅτινα αὐξάνουσι καὶ ἐνδυναμοῦσι τὸ σῶμα. Διὰ τοῦτο ἡ Σχολὴ θὰ ἔχη καὶ ἐπιστήμονα καὶ ἔμπειρον ἰατρὸν, ὅστις τακτικῶς θὰ ἐπισκέπτηται αὐτὴν πρὸς ὑγίαν τῶν ἐν αὐτῇ ἐνδιατωμένων· θὰ παρέχη ἄφθονον καὶ ὑγιεινὴν τροφήν, καὶ δὲν θὰ παραλείπη καὶ τὰ πρὸς σωμασκιάν.

Ἡ Σχολὴ διατηρεῖ σφραγίδα δι' ἧς σφραγίζονται τὰ ἐπίσημα αὐτῆς ἔγγραφα καὶ ἀποδείξεις. Ὁ παρῶν Κανονισμὸς τίθεται εἰς ἐνέργειαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1885 φέρων τὰς ὑπογραφὰς τῶν δύο διευθυντῶν τῆς Σχολῆς, ἐκτὸς δὲ τῶν κεκανονισμένων, θὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ἀνηρημένοι πίνακες ἐν οἷς θὰ ἐγγράφονται τὰ ἐγκρινόμενα ὑπὸ τῆς διευθύνσεως καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν ὅλην λειτουργίαν τῆς Σχολῆς.

Οἱ Διευθυνταὶ

A. ΙΣΗΓΟΝΗΣ

B. ΚΑΜΗΝΑΡΗΣ.

ΛΟΓΟΣ

περὶ νέου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἐκφωνηθεὶς
κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐξετάσεων τῆς «Ἑλ-
ληνικῆς Σχολῆς» ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ
αὐτῆς **B. ΚΑΜΙΝΑΡΗ** ἐν Σμύρ-
νῃ τῇ 23 Ἰουνίου 1885.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

ΛΟΤΟΣ

αριθμ. 1000

κατα την ημεραν των εστησαν της 184

αριθμ. 1000

Δ.Ι.Β.Μ. 184

Αρχιπρωθυπουργός Επικρατείας

Σεβασμιώτατε Ἱεράρχα καὶ λαϊκὸν φίλον τῆς παιδείας
καὶ τῆς προόδου ἀκρατήριον.

Ἡ ὥρα αὕτη τοῦ ἔτους ἢ προσήκουσα καὶ κατάλληλος ὥρα ἐστὶ, καθ' ἣν οἱ καρποὶ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς συγκομίζονται καὶ εἰς ἀποθήκας ἐγκλείονται. Στρέφοντες ἐπὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν λειμῶνων, βλέπομεν ἐκ τῶν ἀκαμάτων γεωργῶν ὅτι ἄλλοι μὲν αὐτῶν κρατοῦντες τὸ δρέπανον θερίζουσι τὸν ὠριμάσαντα ἤδη σῖτον, ἄλλοι δὲ φέροντες ἐν χερσὶ τὸ βούκεντρον καὶ τὴν δίκελλαν ἀλωνίζουσι τοὺς ἐπὶ τῶν ἀλώνων στάχνας τοὺς ὁποίους οἱ θερισταὶ εἰς δράγματα συνεσώρευσαν καὶ ἐκεῖ ἐπεστοίβασαν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀμητὸς τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς γεωργίας ἐξ ἀναλόγον κατὰ ταύτην τὴν ὥραν τοῦ θερούς γίνεται καὶ οἱ παραχθέντες ἠθικοὶ καρποὶ ἤδη δρέπονται, καὶ ὁ πνευματικὸς σῖτος σταχυολογεῖται. Ἐνατενίζοντες πρὸς τὰς πόλεις, τὰς κώμας, καὶ τὰ χωρία, τοὺς ἠθικοὺς τούτους λειμῶνας, βλέπομεν καὶ ἐν αὐτοῖς τοὺς πνευματικοὺς ἀγρότας πολλὴν δεικνύσας τὴν σπουδὴν εἰς τὸ δρέψαι καὶ συγκομίσαι τοὺς καρποὺς οὓς ὁ κάματος καὶ ἡ ἐργασία τοῦ ὅλου ἔτους παρήγαγεν. Ἀπασαὶ σχεδὸν αἱ σχολαὶ κατὰ τὰς μέρας ταύτας καλοῦσι τοὺς ἐνδιαφερομένους ἵνα καὶ ἑαυτοὶ γευθῶσι τῶν δρεπομένων καρπῶν καὶ συμμετοχοὶ γένωνται τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐφροσύνης ἐκείνης ἢ δοκιμάζουσιν οἱ ἀπολαμβάνοντες τοὺς καρποὺς τῶν ἑαυτῶν κόπων. Πόσον τῶντι ἡδὺ καὶ πόσον θυμηρῆς

ἔστι τὸ δρέπειν καρποὺς εὐχύμους μάλιστα καὶ γλυ-
κεῖς οὓς ἐπίμονος καὶ ἐπίμοχθος ἐργασία ἐκαρπο-
φόρησε !

Τοὺς καρποὺς αὐτῆς καὶ ἡ ἀριστούστατος αὐτῆ « Ἑλ-
ληνικὴ Σχολή » προτιθεμένη σήμερον συλλέξει, προσε-
καλέσατο ὑμᾶς, ἵνα καὶ τὸ ἡθικὸν τοῦτο ἀγροκήπιον,
δείξῃ καὶ ἐνώπιον ὑμῶν, τίς ἢ σπορὰ καὶ τίνες ἀνεβλά-
στησαν καὶ παρήχθησαν οἱ καρποὶ εἰς βραχὺ χρόνον
διάστημα καὶ ἐν στενῷ χώρῳ, καὶ κατὰ πόσον οὔτοι
εἰδὼι θρεπτικοὶ καὶ λυσιτελεῖς τοῖς ἐσθίουσιν· ἀλλὰ πρὸ
τῆς συλλογῆς, καὶ πρὶν, ὡς ἀπαρχή, οἱ καρποὶ οὔτοι
ἔμπροσθεν ὑμῶν παρατεθῶσι, δεόν νὰ προταχθῶσι οἱ
λόγοι οἵτινες θὰ δηλώσωσι καὶ θὰ σαφηνίσωσι, τίνες
οἱ ἡθικοὶ οὔτοι γεωργοὶ, τίς ὁ σκοπὸς, καὶ τίνα τὰ
ἐλατήρια τὰ ὠθήσαντα αὐτοὺς εἰς τὴν ἐργώδη ταύτην
ἐπιχείρησιν, εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς σχολῆς ταύτης.

Ἄνο εἰσὶν οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἐργάται οἵτινες κατὰ τὸ
σχολικὸν τοῦτο ἔτος ἰδρύσαντο καὶ διευθύνουσι τὴν
σχολὴν ταύτην τὴν ὁποίαν οὔτοι, ὡς δένδρον ἀγλαόκαρ-
πον, ἐπέηξαν καὶ ἐνεφύτευσαν ἐν τῇ ἐριβώλακι ταύτῃ
γῆ τῆς Ἰωνίας, ἵνα ἐν καιρῷ τοὺς ἑαυτῆς ἀποδίδῃ καρ-
ποὺς δι' ὧν τρεφόμενοι τὰ τῶν Ἑλλήνων τέκνα νὰ
αὐξάνωσι καὶ εἰς ὃ τείνουσι τέλος εὖ καὶ καλῶς νὰ ἀφι-
κνῶνται· ἀλλὰ τίνες εἰσὶν οἱ γεωργοὶ, καὶ τίνα φέρουσι
τὰ προσόντα, περὶ τούτων ἤδη ὁ λόγος. Καὶ περὶ μὲν
τοῦ σεβαστοῦ καὶ εὐπαιδευτοῦ διδασκάλου κυρίου Ἀν-
τωνίου Ἰσηγόνου, περιττὴ πᾶσα σύστασις· οἱ πάντες
γινώσκετε ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὡς ἀκάματος καὶ ἔμπει-
ρος γεωργὸς, ἀροτριῶν καὶ καλλιερῶν ἐπὶ πολλὰ ἔτη
τοὺς πνευματικὸς λειμῶνας τῆς καλλικάρπου Σμύρνης,
ἀφθόρους ἀπέδειξε τοὺς καρποὺς. Περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου
τὸ πρῶτον ἤδη παρουσιαζομένου ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ
ἐπομένως ἀγνώστου τυγχάνοντος τοῖς πλείοσι, τοῦτο ἔχω
λέγειν πρὸς σύσταςιν, ὅτι τὸ ἔργον δείκνυσι τὸν ἐργά-
την· ἐπιλέγω δὲ ἔτι ὅτι καὶ ἐγὼ οὐχὶ μόνον Ἑλλῆν τὸ

γένος εἰμι καὶ τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ τὸ φρόνημα· παι-
 δευθεὶς δὲ καὶ μορφωθείς ὅσον οἶόν τε κατὰ τὴν πα-
 τριον ἡμῶν παιδείαν, ἐπεδόθην ὕστερον εἰς τὸ τοῦ
 Ἑλληνοῦ διδασκάλου ἐπάγγελμα· ἐκ νεότητός μου δὲ
 τοῦτο ἐξασκῶν, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη διδάξας ἐν ταῖς ἐπι-
 σημοτέραις πόλεσι τῆς Ἀνατολῆς, πατῶ ἤδη πρὸ δύο
 ἔτων τὸ ἔδαφος τῆς φύλης τῶν γραμμάτων καὶ τῆς
 προόδου Σμύρνης, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου βαδίζων τὸ αὐτὸ
 ἐπαγγέλλομαι καὶ μετέρχομαι ἔργον. Καὶ τὸ μὲν πα-
 ρελθὸν ἔτος ἐδίδαξα ἐν τῷ ἐμπορικῷ Λυκείῳ τοῦ κυρίου
 Π. Καπλανίδου προσκληθεὶς καὶ προσληφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ
 τοῦ λυκειάρχου καὶ διευθυντοῦ, ὡς ἐσωτερικὸς τοῦ Λυ-
 κείου διδάσκαλος· ἀλλὰ μὴ δυιόμενος ἔτι ἐργάζεσθαι
 ὑπὸ διεύθυνσιν ἰδιόρρυθμον, ἀπεχώρησα ἐκεῖθεν ἐπιδιῶ-
 ξας τὴν ἀρμόζουσαν εἰς διδάσκαλον ἐργασίαν· καὶ δὲν
 ἐβράδυνα νὰ ἐπιτύχω τοιαύτης, διότι εἰς τὸ πρῶτον
 βῆμα τῆς ἐμῆς πορείας, συναντῶ ἄνδρα συνετὸν καὶ
 πολῦπειρον μετὰ τοῦ ὁποίου συνεξηγηθεὶς καὶ φιλιω-
 θεὶς, προέβην μετ' αὐτοῦ εἰς τόδε τὸ ἔργον· κατὰ πό-
 σον δὲ ἐξετελέσαμεν τὸ ἡμέτερον καθήκον, καὶ κατὰ πό-
 σον ἐβαδίσσαμεν τὴν ἐν τῷ γενικῷ ἡμῶν προγράμματι
 διαχαραχθεῖσαν ὁδὸν, τοῦτο δηλώσει ἢ τῶν μαθημά-
 των ἐξέτασις· ἀλλὰ πρὸ ταύτης ἐξεταστέον πρῶτον, ὡς
 ἀνωτέρω εἶπομεν, τὸν σκοπὸν καὶ τὰ ἐλατήρια τοῦ πολυ-
 μόχθου καὶ βαρυτάτου ἔργου εἰς ὃ ἤδη ἐτράπημεν.

Πασιδὴλόν ἐστι ὅτι ὅταν ὁ ἄνθρωπος κατέχεται ὑ-
 πὸ ἰδέας τινός, μελετᾷ δὲ καὶ σκέπτεται διὰ τίνος τρό-
 που καὶ διὰ τίνος μηχανῆς νὰ κατορθώσῃ αὐτῆς τὴν
 ὄντοποίησιν, τότε καὶ ὁ ὕπνος ἐκ τῶν ἑαυτοῦ βλεφάρων
 ἀφίπταται, καὶ πολλὰ παραλαλεῖ καὶ ῥεμβάζει ἕως οὗ
 ἢ ἰδέα ὑφ' ἧς κατέχεται καὶ κατατρώχεται λάβη σάρ-
 κα καὶ ὀστέα καὶ ὄντοποιηθεῖσα ἀποβῆ εἰς ἔργον. Καὶ
 τὸν Θεμιστοκλέα, τὸν μεγαλεπήβολον καὶ ῥέκτην ἐκεῖ-
 νον ἄνδρα, οὐκ εἶα καθεύδειν τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρό-
 παιον, μέχρις οὗ ἢ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ ἀπέδωκεν

αὐτῷ τὸν νήδυμον ὕπνον. Ἄλλ' ἡ ἰδέα ὑφ' ἧς κατεχό-
 μεθα ἢ μὴ εἴωσα καὶ ἡμᾶς καθεύδειν, δὲν προέρχεται
 βέβαια ἐκ τροπαίων, ὡς τοῦτο συνήθως συμβαίνει εἰς
 φιλοδόξους ἄνδρας, οὔτινες ὄνειρενόμενοι τὰ τῶν νικη-
 τῶν ἐγειρόμενα τρόπαια, περιπίπτουσιν εἰς ἀϋπνίαν ἢ
 ἰδέα ἡμῶν διάφορος οὔσα, καὶ ἐκ τῆς ἥττης μᾶλλον ἢ
 τῆς νίκης ἀναφνεῖσα, ἀποδιώκει καὶ ἀφ' ὑμῶν τὸν με-
 λίφρονα ὕπνον. Αἱ φωναὶ τὰς ὁποίας ἀπὸ πολλῶν ἐ-
 τῶν μετὰ στόνου καὶ πόνου ἐκπέμπουσι φιλογενεῖς καὶ
 φιλόμουσοι ἄνδρες κατὰ τῆς κρατούσης καὶ λειτουρ-
 γούσης ἐν τῷ ἔθνει παιδείσεως, αἱ φωναὶ αὐταὶ
 πλήττουσαι καὶ ἡμῶν τὰ ὦτα ἐκνοφόρησαν ἐν τῇ κε-
 φαλῇ ἡμῶν τὴν ἰδέαν, περὶ τοῦ πῶς ἂν τις δύναται
 ἐξευρεῖν τὸν τρόπον καὶ τὴν μέθοδον δι' ἧς ὁ παι-
 δευόμενος Ἑλληνόποις ὀδεύων καὶ προοδεύων νὰ ἀφι-
 κνῆται εἰς ὃ προώριστα τέλος· ἡ ἰδέα αὕτη ἀπασχό-
 λει καὶ ἐμοῦ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τὸν τε νοῦν καὶ τὴν
 διάνοιαν καὶ, ὡς λειτουργὸς μάλιστα καὶ θεράπων τῆς
 Μούσης τοῦ Ἑλικῶνος, ἐσκεπτόμην καὶ ἐμελέτων αὐ-
 τῆς τὴν πραγματοποίησιν. Καθὼς πᾶσα πόλις, ἐμονο-
 λόγουν πολλὰς ἔχει τὰς ὁδοὺς, ἀλλὰ μία ἢ εὐθύτερα
 καὶ συντομωτέρα ἢ πρὸς αὐτὴν ἄγουσα, οὕτω καὶ ἐπὶ
 τῆς παιδείας πολλαὶ μὲν αἱ μέθοδοι, ἀλλὰ μία ἐστὶν ἢ
 καταλληλοτέρα ἢ τις ὀδηγεῖ καὶ φέρει πρὸς αὐτὴν ἀνευ
 ἐλίξεων καὶ περιστροφῶν τις λοιπὸν αὕτη, ἠρώτων ἐ-
 μαντὸν, ἢν βαδίζων ὁ παιδευόμενος, ἀναβαίνει καὶ ἀ-
 νέρχεται ὅσον οἶόν τε συντομώτατα καὶ ἀπονώτατα τὸ
 ἀνωφερὲς, τὸ ἀνώμαλον καὶ τὸ ὑψηκάρηνον ὄρος τῆς
 παιδείας; ποία εἶναι ἢ σκαπάνη ἐκείνη ἢ τις σκάπτου-
 σα καὶ ἐξομαλύνουσα τὰ ἀνώμαλα, ἄγει τὸν ὀδοιπό-
 ρον εἰς τὸν σκοπὸν εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ; Οὐδεμία
 ὁδὸς γινώσκεται καλῶς καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος καὶ
 τὸ πλάτος καὶ θεωρεῖται ὡς ὀμαλὴ ἢ ἀνώμαλος, εἴαν
 τις πρῶτον δὲν βαδίσῃ ταύτην· διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ θέ-
 λων ἐξ ἰδίας πείρας καὶ ἀντιλήψεως νὰ βεβαιωθῶ

κατὰ πόσον ἡ ἐκπαιδευτικὴ μέθοδος ἦν ἐξελεξάμενη συντελεῖ εἰς τὸν σκοπὸν, ἐτόλμην βαδίζων ταύτην, ἀρχὴν ποιούμενος ἐκ τῶν 24 γραμμῶν ἐπ' αὐτῶν ὡς εἰς κρηπίδα πατῶν καὶ στηριζόμενος· καὶ δὲν τολμῶ ἔτι νὰ ἀποφανθῶ ἢ νὰ ἀναφωνήσω τὸ Ἀρχιμήδειον εὔρον! εὔρον! ἕως οὗ συστηματικὴ ἐργασία ἀποπερατώσῃ καὶ ἐπιστέψῃ τὸ ἔργον. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ συνέστη καὶ ἠρεώχθη ἡ Σχολὴ αὕτη, ἵνα, ὡς εἰς μηχανουργεῖον καὶ ἐργοστάσιον, ἐφαρμοσθῇ καὶ μορφοποιηθῇ ἡ ἐν αὐτῇ εἰσαχθεῖσα νέα ἐκπαιδευτικὴ μέθοδος. Ἰδῶμεν δὲ καὶ κρίνωμεν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων.

Πᾶν τὸ κινούμενον ἐνεκά του κινεῖται, λέγει ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης· κινούμενοι δὲ καὶ ἀγόμενοι ὑπὸ τῆς ἐφέσεως ὅπως καὶ ἡμεῖς γεννώμεθα χρήσιμοι καὶ ὠφελίμοι τῇ πατρίδι, ἠδέως ὑποδυνόμεθα πάντα πόνον, εἰς οὐδὲν λογίζομενοι τὰς δυσχερείας τοῦ ἔργου αἵτινες καὶ δὲν ἐβράδυναν νὰ ἀναφνῶσι, διότι χαλεπὰ τὰ καλὰ. Μόλις ἐκινήθημεν βαδίζοντες τὴν διαχαραχθεῖσαν ἡμῖν ὁδὸν, καὶ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ προσκόμματα ἀπροσδόκητα ἀναφαίνονται ἐπαπειλοῦντα καὶ κωλύοντα τὴν περαιτέρω ἡμῶν πορείαν· τὸ θάρρος ὁμως καὶ ἡ ἐπιμονή, ἐκποδῶν ποιῶσι τὰ παρεμβαλλόμενα ἐμπόδια καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου ἡ Σχολὴ ἀνοίγει τὰς ἑαυτῆς θύρας, καὶ οἱ ἐν αὐτῇ διδάσκαλοι, μετὰ τῶν προσελθόντων μαθητῶν, ἄρχονται τῶν ἑαυτῶν ἐργασιῶν καὶ μετὰ ζήλου προβαίνουν· βαίνοντες δὲ καὶ ἐπὶ τὰ πρόσω χωροῦντες, ἀφίχθημεν σήμερον ἐπὶ τοῦ πρώτου σταθμοῦ, ἵνα μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλαν, ἀρξώμεθα τῆς πορείας βαδίζοντες εἰς ὃ ἀποβλέπομεν σημεῖον· εὐάριθμοι δ' εἰσὶν οἱ μαθηταὶ οἱ φοιτήσαντες ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος, καὶ οἷτινες κατ' ἀρχὴν ἐδιδάχθησαν κατὰ τὸ ἡμέτερον σύστημα· ἐν δὲ τῷ προγράμματι τῶν ἐξετάσεων εἰσὶν ἐκτεθειμένα τὰ διδασκόμενα μαθήματα· ὅποια δὲ ἢ εἰς ταῦτα πρόοδος, μετ' ὀλίγον ὀψόμεθα.

Πολλὰ ἔχομεν λέγειν περὶ παιδείας ἐν γένει καθὼς καὶ περὶ τῶν αἰτίων ἅτινα παρακωλύουσι τὴν ἀρμόζουσαν τῷ Ἑλληνι παιδείῳ ἀλλ' ἐῶντες ταῦτα ἐς ἄλλοτε καὶ ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, τραπῶμεν ἤδη ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας θέματος ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος ὅπερ καὶ ἐν χερσὶν ἔχομεν, καὶ ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ λειτουργεῖ.

Δύο εἰσὶ τὰ εἰσαχθέντα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ· τὸ τῆς νεοελληνικῆς, καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου εἰσηγητῆς εἶναι ὁ κύριος Α. Ἰσηγόνης ὅστις καὶ ποιήσεται τὴν δέουσαν ἀνάπτυξιν καθὼς καὶ ἄλλοτε πολλὰ περὶ τούτου εἶπε καὶ ἔγραψε. Περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου τοῦ ὑπ' ἐμοῦ εἰσαχθέντος λέγομεν τάδε :

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο σύστημα δὲν εἶναι οὔτε γερμανικόν, οὔτε ἐλβετικόν, οὔτε ἄλλο τι τῶν τοιούτων. Τὸ σύστημα τοῦτο καλεῖται ἑλληνικόν, τὴν τῶν ἑλληνοπαίδων παιδείῳ προτιθέμενον· διαιρεῖται δὲ εἰς δύο μέρη ἢ τμήματα· εἰς διδακτικόν καὶ εἰς μορφωτικόν· καὶ τὸ μὲν, ἀφορᾷ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ νοῦς, τὸ δὲ, τὴν τῆς καρδίας· τὸ μὲν πρῶτον ἀναπτύσσει καὶ πλουτίζει τὸν νοῦν τοῦ παιδὸς δι' ἀληθῶν καὶ ὑγιῶν γνώσεων, τὸ δὲ δεύτερον ἀναπλάσσει καὶ εὐρύνει τὴν καρδίαν διὰ καταλλήλων καὶ ἐπαγωγικῶν διδαγμάτων· ἄπτεται δὲ ὁ παῖς τῆς τοιαύτης παιδείσεως ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἢ ἕκτου ἔτους τῆς ἡλικίας του εἰσερχόμενος δὲ ἐν τῇ Σχολῇ λαμβάνει ἐπὶ πιτακίων τὰ 24 γράμματα καὶ ἐπ' αὐτῶν, ὡς εἰς θεμέλιον στηριζόμενος, προβαίνει μανθάνων ταῦτα κατ' ἕκτασιν καὶ ἄνευ παλινδρομιῶν· μετὰ τὴν γνώσιν τῶν γραμμάτων, μεταβαίνει εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν διφθόγγων καὶ ἀπασῶν σχεδὸν τῶν τῆς γλώσσης συλλαβῶν τὰς ὁποίας ἀφοῦ μάθη μεθοδικῶς καὶ κανονικῶς μεθ' ὅλων τῶν εἰς αὐτὰς πορατηρήσεων, εἰσέρχεται ὕστερον εἰς τὸ μάθημα τῶν λέξεων προχωρῶν πάντοτε κατὰ τάξιν καὶ

μέθοδον καὶ ἐκ τοῦ γνωστοῦ εἰς τὸ ἄγνωστον μεταβαί-
νων· ἀλλὰ δὲν εἶναι βέβαια δυνατὴ ἢ ὅλη γνώσις τῶν
λέξεων καθὼς ἢ τῶν γραμμμάτων καὶ συλλαβῶν. Αἱ
λέξεις εἰσὶ παμληθεῖς, καὶ διὰ τοῦτο ὁ διδάσκαλος ἀρού-
μενος ἐκ τοῦ ταμείου αὐτῶν, τοῦ λεξικοῦ, τὰς κυριω-
τέρας καὶ εὐχρηστοτέρας καὶ τακτοποιῶν καὶ ἀναγρά-
φων ταύτας ἐπὶ πίνακος, διδάσκει διαιρῶν εἰς γνώσεις
καὶ προβαίνων κατὰ τέχνην καὶ μέθοδον, μέχρις οὗ
φθάση εἰς τὸ τέλος τῆς λεξικῆς γνώσεως. Ὡς πρῶτον
αὐτοῦ βιβλίον καὶ ὡς ἀναγνωσματάριον πρόπει λοιπὸν ὁ
μαθητῆς τὸ κατ' ἀρχὰς νὰ λαμβάνη ἀνὰ χεῖρας τὸ ὄγ-
κῶδες βιβλίον τὸ λεξικόν, συνεπτυγμένον εἰς πίνακας καὶ
ἐξ οὗ μανθάνων τὰ γράμματα, τὰς συλλαβὰς καὶ
τὰς κυριωτέρας τῆς γλώσσης λέξεις καθ' ὅλας αὐτῶν
τὰς γνώσεις, πλουτεῖ τὴν διάνοιαν, καὶ γενόμενος λε-
ξιμαθῆς, μεταβαίνει καὶ προχωρεῖ ὕστερον ἀλυπώτερον
καὶ ἀπονώτερον εἰς τὴν ἐκμάθησιν τοῦ λόγου. Αἱ λέ-
ξεις εἰσὶ σημαντικαὶ διαφορῶν ἐννοιῶν καὶ πολλαὶ τού-
των σημαίνουσι καὶ ἐμπεριέχουσιν ὀλόκληρον ἱστορίαν·
δύναται λοιπὸν ὁ διδάσκαλος ἀκαμάτως ἐργαζόμενος νὰ
ἐμφυτεύῃ δι' αὐτῶν ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ παιδὸς πολλὰς
καὶ διαφοροὺς ἰδέας καὶ γνώσεις, χωρὶς νὰ μεταιοπονῇ
ἐπιφορτίζων τὸν μαθητὴν διὰ ξηρῶν καὶ ἀγόνων ἀνα-
γνωσματαρίων.

Ἐκ πείρας γινώσκω ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ λόγου ἐπα-
κολουθεῖ, ὅταν ὁ παῖς ἐθισθῇ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν καὶ
ἀνάγνωσιν τῶν λέξεων, διὰ τοῦτο ὁ διὰ τῆς μεθόδου
ταύτης παιδευόμενος, περιττὸν νὰ ἐνδιατρίβῃ εὐθύς ἐξ
ἀρχῆς ἐν τισὶ βιβλιαρίοις τὰ ὁποῖα ἀναγινώσκων πι-
τακιστὶ καὶ δι' ἀπαγγελίας ὀκληρᾶς οὐδεμίαν ἐκ τού-
των ἀποφέρει τὴν ὠφέλειαν. Τὸ πρῶτον βιβλίον τοῦ
μαθητοῦ καλεῖται εἴπομεν λεξικόν· τὸ δὲ δεύτερον
τολμῶ εἶπεῖν, εἰσὶν οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς· καὶ βέ-
βαια· διότι ἀφοῦ ὁ μαθητῆς καλῶς ἐξασκηθῇ εἰς τὴν
ἀνάγνωσιν, τὴν ὀρθογραφίαν, καὶ μάθῃ τὰς σημασίας

πλείστων λέξεων, οὐδὲν τὸ κωλύον τότε, μεταβαίνων εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ λόγου, νὰ λάβῃ ἀνὰ χειρὸς Ἑλληνα συγγραφέα, καὶ μὴ φανήτω ἡμῖν παράδοξον, εἰάν ὁ συγγραφεὺς οὗτος καλεῖται Ὅμηρος, τὰ δὲ συγγράμματα Ἰλιάς ἢ Ὀδύσσεια· μάλιστα, κύριοι, οὔτε εἰς εὐφυολογίας ἐκτρέπομαι, οὔτε ἀπίθανα λέγω· ἢ μικρὰ πείρα ἦν ἐποίησα ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου συστήματος, μὲ ἐδίδαξε νὰ φρονῶ καὶ νὰ λέγω τούτα, καίπερ φαινόμενα τολμηρά.

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο σύστημα εἶναι ὁμοιον καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν οἰκοδομικὴν τέχνην· καὶ καθὼς ὁ οἰκοδόμος διὰ νὰ κτίσῃ οἰκίαν προπαρασκευάζει τὴν ἀπαιτουμένην ὕλην, ὕστερον δὲ ἄρχεται τῆς οἰκοδομῆς, οὕτω καὶ ἡ ἐκμάθησις τοῦ λόγου χρήζει πρῶτον προπαρασκευῆς, ἣτις ἐστὶ τὰ δέκα εἶδη τῶν λέξεων· καθὼς δὲ ἐπὶ τοῦ θεμελίου τῆς οἰκίας ἐπιτιθεμένη ἡ ὕλη κανονικῶς τε καὶ τεχνικῶς, φέρει εἰς πέρας τὴν οἰκοδομὴν, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ θεμελίου τοῦ λόγου, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀπλή πρότασις ἐπιτιθεμένων τῶν λέξεων ἐπιστημόνως καὶ μεθοδικῶς, ἀποπερατοῦται ἡ οἰκοδομὴ καὶ ἐπιτυγχάνεται ὁ σκοπός. Διαιρεῖται δὲ καὶ ὁ λόγος εἰς διαφόρους γνῶσεις, ὡς αἱ λέξεις, τὰς ὁποίας μανθάνων ὁ σπουδαστὴς καὶ κλιμακῆδὸν ἀνερχόμενος ταύτας, καὶ καλῶς προβαίνει, καὶ ταχέως ἀφικνεῖται ἐπὶ τῆς τοῦ λόγου ὀροφῆς, σύντροφα ἔχων καὶ τὰ βοηθητικὰ τῆς φιλολογίας μαθήματα δι' ὧν κοσμούμενος ἄγεται εἰς τὸν σκοπὸν τῆς παιδείσεως.

Ταῦτα ἐπιτροχάδην ὅσα ἀφορῶσι τὸ διδακτικὸν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος, καὶ τὸ ὁποῖον διακρίνεται ἔτι εἰς κύκλους δύο· καὶ ὁ μὲν εἰς περιλαμβάνει τὴν γνῶσιν τῶν λέξεων καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον, ὁ δὲ ἕτερος τὴν γνῶσιν τοῦ λόγου καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ Γυμνάσιον· περιστροφόμενος δὲ ἐντὸς αὐτῶν ὁ σπουδαστὴς Ἑλληνόπαις μέχρι τοῦ 15 ἢ 16 ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἐξέρχεται τού-

των ἐπισταμένως γινώσκων τὸν ἑλληνα λόγον τῆς περὶ αὐτὸν ἐγκυκλοπαιδικῆς λεγομένης παιδείας· δύναται δὲ τότε καθ' ἣν ἔχει ἔφεισιν καὶ κλίσιν, καὶ ὑλικά μεσα, νὰ τραπῇ ἢ πρὸς ἐπιστήμας ἢ πρὸς τέχνας καὶ ἔργα βιοποριστικὰ εἰς ἃ μάλιστα ἐπιδίδων δι' ἣν ἔλαβε παιδεύσειν, πολλὴν ἐκ τούτων καρπώσεται τὴν ὠφέλειαν. Εἴτε λοιπὸν εἰς ἐπιστήμας εἴτε εἰς τέχνας ἐπιδοθῇ ὁ Ἕλληνας, ἔστω ὡς ἐφόδιον τοῦ ἑαυτοῦ βίου ἢ τῶν προγόνων γλώσσα ἐφ' ἧς, ὡς εἰς βακτηρίαν, ἐπακουμβῶν, ἀπροσκόπτως διανύσει τὸ τοῦ βίου στάδιον. Τὰ συγγράμματα τῶν ἡμετέρων προγόνων εἰσὶν αἱ ἀποθῆκαι τῆς ἡθικῆς τροφῆς δι' ἧς τρεφομένη ἡ ψυχὴ ζωογονεῖται καὶ αὐξάνει ὡς καὶ τὸ σῶμα διὰ τοῦ ἄρτου τρεφόμενον· πῶς εἶναι ποτε δυνατὸν ὁ Ἕλληνας Χριστιανὸς νὰ ὠφεληθῆται ἐκ τῶν ἀγίων Γραφῶν καὶ ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν οὗτος ἀγνοῇ τὴν γλῶσσαν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας; ἡ ἀμάθεια τὴν ἡθικὴν πτωχίαν ἐπιφέρει καὶ ἔνεκα ταύτης οἱ ἄνθρωποι εἰς πολλὴν περιέρχονται ἀθλιότητα· γῆν καὶ θάλασσαν περιάγουσιν, οὔτοι πρὸς εὐρεσίαν καὶ ἀπόκτησιν ἐφημέρου πλούτου, διὰ δὲ τὴν ἀπόκτησιν θησαυροῦ αἰωνίου, ὀλιγώρως ἔχοντες διάγουσι μηδὲν περὶ αὐτοῦ ἐπιμελούμενοι. Καὶ ἡ μεθοδικὴ ἐκμάθησις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι ἐν τῶν ἑλατηρίων ἅτινα ὤθησαν ἡμᾶς νὰ προβῶμεν εἰς τὴν σύστασιν τῆς Σχολῆς ταύτης ἵνα διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος πνεύσῃ τὸ ἑλληνικὸν καὶ χριστιανικὸν πνεῦμα, εἰς τὰ πνεύματα τῶν σπουδαζόντων Ἑλληνοπαίδων, οἵτινες ἀναπετάσαντες τὰ δύο τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἰστίαι, καὶ ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου ὠθούμενοι, δύνανται καὶ ἀταράχως νὰ εὐπλοήσωσι, καὶ ἀσφαλῶς πρὸς ὃν ἔστρεψαν τὴν πρόρην λιμένα νὰ ἀφικθῶσι. Τὸ ἡμέτερον τῆς παιδείας σύστημα, δύναται ἔτι, καὶ ὡς ἀξίτη, νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἀνόρουξιν τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν πλούτου ὅστις κέκτηται ἔτι τὴν τύχην τοῦ κεχωσμένου θησαυροῦ.

Πολλὰς τρέφομεν ἀγαθὰς ἐλπίδας περὶ ἐπιτυχίας τοῦ ὑφ' ἡμῶν ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καθόσον ἔχομεν συναρωγούς καὶ ὑμᾶς εἰς τὸ ἔργον εἰς ὃ ἤδη ἐτρόπημεν.

Καὶ ὑμεῖς κύριοι ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς παιδείας φλεγόμενοι πολλὰς πολλάκις ποιεῖτε γενναίας δωρεὰς ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως καὶ τῆς ἀκμῆς τῶν τῆς παιδείας καθιδρυμάτων καὶ ὑμεῖς τὸ πλημμελὲς τῆς παιδεύσεως ὁρῶντες διὰ παντός εὐγενοῦς μέσου ἐπιδιώκετε ταύτης τὴν βελτίωσιν. Ἴδου δὲ τίνα γράφει καὶ πῶς περὶ παιδεύσεως ἀποφαίνεται ὁ πρὸ δεκαετίας συζηθεὶς ἐνταῦθα διδασκαλικὸς σύλλογος. «Οἱ ἐν Σμύρῃνῃ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, ἐπιθυμοῦντες τὴν δυνατὴν βελτίωσιν τοῦ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένου πλημμελοῦς διδασκαλικοῦ συστήματος τῆς παρ' ἡμῖν κατωτάτης παιδεύσεως, καθῆκον αὐτῶν ἐθεώρησαν νὰ υποβάλωσιν ὑπὸ οὐρανῷ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ζήτημα». Ταῦτα ἀληθῶς μοὶ φέρουσιν εἰς νοῦν τὸν Πηλεΐδην Ἀχιλλεῖα τὸν ἥρωα τοῦ Ὀμήρου ὅστις ὁρῶν τοὺς Ἀχαιοὺς δαμαζομένους καὶ θνήσκοντας ἐκ τοῦ λοιμοῦ καὶ κηδόμενος τούτων, ἐκαλέσατο τὸν λαὸν εἰς ἀγορὰν πρὸς ζήτησιν καὶ εὔρεσιν τῆς αἰτίας ἣτις

πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν ἠρώων . . .

Τὸ κήδεσθαι λοιπὸν καὶ μεριμνᾶν περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ πλησίου, εἶναι ἀρετὴ τῆς ὁποίας οἱ ἀειθαλεῖς καὶ εὖσομοι κλάδοι σκιαζόντες καὶ τὴν εὐφορον γῆν τῆς πόλεως Σμύρνης, ἀφθονοῦν τὴν δρόσον ἐπὶ ταύτης ἐπιχέουσι. Τοιοῦτους λοιπὸν ἔχοντες καὶ ἡμεῖς συναρωγούς προβαίνωμεν ἀλλὰ στῶμεν ἔτι ἐπὶ μικρὸν, ἵνα πρὸς συμπλήρωσιν, καὶ περὶ τοῦ ἑτέρου κλάδου τοῦ μορφωτικοῦ ὀλίγα τιὰ ἐπιπροσθέσωμεν.

Εἰς οὐδὲν ἀποβαίνουσιν αἱ γνώσεις καὶ ἡ τῆς διανοίας ἀνάπτυξις, ὅταν ἡ καρδία μείνασα ἀμόρφωτος χερσωθῆ· τότε αἱ ἀναφυόμεναι ἐξ αὐτῆς ἀκανθαὶ καταπνίγουσι καὶ ἀποξηραίνουσι καὶ τοὺς καρπούς τοῦ νοός. Ἀνάγκη λοιπὸν οἱ παιδευόμενοι παῖδες νὰ διδά-

σκωνται καὶ τὰ μαθήματα ἐκεῖνα δι' ὧν αἱ προγονικαὶ ἀρεταὶ ἐμφυτευόμεναι καὶ ριζοβολοῦσαι ἐν ταῖς ἀπαλαῖς καρδίαις τῶν παιδῶν νὰ βλαστάνωσι καὶ νὰ παράγωσιν ἐν ὥρᾳ θέρους καὶ συγκομιδῆς εὐώδεις καὶ ἀγλαοὺς τοὺς καρπούς· ἡ δὲ παραγωγή καὶ ἡ εὐκαρπία αὕτη κατὰ μέγα μέρος ἐξαρτᾶται καὶ προέρχεται ἐξ ἐπιστήμονος γεωργοῦ καὶ τοιοῦτος εἶναι ὁ διδάσκαλος. Οὗτος πρέπει νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῆς ἐαυτοῦ κλήσεως καὶ ἀποστολῆς· πρέπει νὰ γινώσκῃ ὅτι ὡς ἄλλος πλάστης καὶ δημιουργὸς, λαμβάνων μετὰ χειρὸς τὴν ἄμορφον καὶ ἀπλαστον ψυχὴν τοῦ παιδός, ἔργον ἔχει καὶ ἔργον ὑψηλόν, εἰς τὸ μορφοῦν καὶ πλάσσειν αὐτὴν τοιαύτην οἷα ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Πλάστου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως. Ὁ ἀνθρώπος ἐπλάσθη Θεοειδῆς καὶ τοιοῦτον ἔχει ἀποστολὴν νὰ ἀπεργάζηται ὁ διδάσκαλος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἴδιον ἐκάστου νὰ μετέρχηται καὶ ἐπαγγέλληται τὸν Ἑλληνα μάλιστα διδάσκαλον ἔστω καὶ ὀλίγα γράμματα νὰ γινώσκῃ. Ὁ διδάσκαλος, οὐχὶ μόνον ἐπιστήμων καὶ ἔμπειρος εἰς τὸ διδάσκειν πρέπει νὰ ἦναι ἀλλὰ καὶ ἀριστος τεχνίτης εἰς τὸ θίγειν καὶ κρούειν μουσικῶς τὰς χορδὰς τῆς καρδίας τῶν παιδευομένων παιδῶν ἐξ ὧν νὰ ἐκπέμπηται ἀρμονία καὶ μέλος· πρέπει νὰ γινώσκῃ τὴν τοῦ Ὁρφέως μουσικὴν, ἐπειδὴ ὅταν αἱ χορδαὶ τῆς καρδίας παρακρούωνται, τότε καὶ τὰ αἰσθήματα ἀνεμοκνυκλούμενα καὶ πρὸς τὰ νοήματα διαμαχόμενα, ματαιοῦσι τὴν μόρφωσιν καὶ συνάμα τὴν ὅλην παιδεύσιν. Οὐχὶ δὲ μόνον οἱ διδάσκαλοι τοῦ μορφωτικοῦ τῆς παιδείας κλάδου εἰσὶν οἱ ἐργάται, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ τῶν παιδῶν γεννήτορες οἵτινες μεγάλως καὶ αὐτοὶ συντελοῦσιν ὅταν μετὰ τῶν διδασκάλων συνεργάζωνται πρὸς διάπλασιν καὶ διαμόρφωσιν τῆς τρυφερᾶς καὶ παιδικῆς ἡλικίας. «Τροφή καὶ παιδεύσις ἀγαθὴ σωζομένη φύσεις ἀγαθὰς ἐμποιεῖ» λέγει ὁ σοφὸς Πλάτων καὶ τὸ ὁποῖον βέβαια κατορθοῦται διὰ τῆς συμπράξεως καὶ

συναρωγῆς γονέων τε καὶ διδασκάλων· τότε δὲ μόνον ὁ γονεὺς γίνεται συμβοηθὸς καὶ συνεργάτης τῷ διδασκάλῳ, ὅταν καὶ οὗτος συνειδῶς τὴν ἑαυτοῦ ἀποστολήν, ἐννοήσῃ ἢ ἔχει εὐθύνην, καί τινα ἐπιβάλλονται καθήκοντα δ' αὖ ἐγέννησε τέκνα. Τότε οὗτος ἀκοῶν τὸ τοῦ Προφητάνακτος «δράξασθε παιδείας μήποτε ὀργισθῆ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας» δράττεται καὶ οὗτος τῆς εὐκαιρίας καὶ παιδεύει τὰ ἑαυτοῦ τέκνα ἵνα μὴ παροργίσῃ τὸν Κύριον.

Οἱ φιλόσοφοι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δὲν ἐκάλουν πεπαιδευμένους τοὺς τὰ γράμματα μόνον ἐκμανθάνοντας καὶ τὸν νοῦν διὰ ποικίλων γνῶσεων πλατυνομένους, ἀλλὰ πεπαιδευμένους κυρίως ἐκάλουν τοὺς διὰ τῶν μορφωτικῶν τῆς ψυχῆς μαθημάτων γενομένους κατόχους τῶν ἀρετῶν ἐκείνων, δι' ὧν οὗτοι πηδαλιουχοῦμενοι ἐκινουῦντο καὶ ἐφέροντο πρὸς ἀριστον τέλος· καὶ τοιαύτης παιδείας ὀρεγόμενοι οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐγκρατεῖς ἐγένοντο, καὶ οἵτινες διὰ τῶν σοφῶν καὶ περισπουδάστων αὐτῶν συγγραφῶν μεταβίβαζον καὶ μετέδιδον τὰς ἑαυτῶν γνώσεις καὶ ἀρετὰς τοῖς ἐπιγόνοις. Ὡς βάσιν δὲ καὶ θεμέλιον τῆς μορφωτικῆς παιδείσεως τίθησιν ὁ Πλάτων ἐν τῇ ἑαυτοῦ Πολιτείᾳ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ τὸ μάθημα τῆς δικαιοσύνης ἐξ ἧς ἀπορρέουσι καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρεταί. Ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης στηρίζει καὶ ἐπ' αὐτῆς οἰκοδομεῖ ὁ Πλάτων τὴν ὅλην πόλιν καὶ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ἰδρύει καὶ ὁ Ξενοφῶν τὰ τῆς πόλεως διδασκαλεῖα εἰς ἃ οἱ φοιτῶντες παῖδες νὰ παιδεύωνται μανθάνοντες δικαιοσύνην, καθὼς ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν ἄλλων πόλεων μανθάνουσι τὰ γράμματα.

Ἄλλ' ἐὰν καὶ οἱ ἐπίγονοι μιμηταὶ γενομένοι τῶν σοφῶν αὐτῶν προγόνων καὶ συνταντίζοντες τὸ διδακτικὸν μετὰ τοῦ μυρφοτικοῦ ἔβαινον ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐκείνων, αἰσιώτατα καὶ ἀσφαλέστατα ἔφθανον ἂν πρὸς τὸ τέρας· ἡμεῖς δὲ ζηλοῦντες τὴν τῶν προγόνων παιδεύσιν καὶ τοῦ μορφωτικοῦ αὐτῆς κλάδου περὶ πολλοῦ

ποιούμενοι, σκοποῦμεν ἵνα τὸ ἐπιὸν ἔτος εἰσαγάγωμεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης μάθῃμεν ἵνα οἱ ἐν αὐτῇ διδασκόμενοι παῖδες παιδευθῶσιν ὡς ἐ-
 παιδέυθη Κῦρος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἐν τῇ Κύρου Παι-
 δεΐα· οὔτε τὸ ἀβροδίαιτον τῆς Μηδίας ἴσχυσε νὰ με-
 ταλλάξῃ τὸν οὔτω παιδευθέντα δωδεκαετῆ παῖδα, οὔτε
 αὐτῆς ἡ πολυτέλεια καὶ ὁ στολισμός· ἀπερχόμενος μάλ-
 ιστα ἐκ τῆς ἐκκελυμένης ἐκείνης χώρας εἰς Περσίαν ὁ
 Κῦρος καὶ τὴν ἣν ἐφόρει μηδικὴν στολὴν ἀπεξεδύθη.
 Τὴν σπουδαιότητα τοῦ μαθήματος τῆς δικαιοσύνης γι-
 νώσκοντες οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐτίθησαν τοῦτο ὡς
 κριπίδα τῆς ὅλης παιδείας.

Ταῦτα κύριοι ἠδυνήθημεν σήμερον νὰ ἀφηγηθῶμεν
 περὶ τοῦ νέου ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος τοῦ ὁ-
 ποίου ὁ σκελετὸς ἰχνογραφικῶς τε καὶ περιληπτικῶς
 περιεγράφη· ἤδη δὲ ἐναπολείπονται αἱ σάρκες αἵτινες
 προΐοντος τοῦ χρόνου καὶ διὰ τῆσδε τῆς ἐπὶ τούτῳ καθι-
 δρουθείσης «Ἑλληνικῆς Σχολῆς» προστεθήσονται ὅπως
 ἤρεμα καὶ κατὰ μικρὸν καταστῆ σῶμα συμπαγὲς καὶ
 ὠφέλιμον τοῖς δι' αὐτοῦ παιδευόμενοις. Τὸ τῆς παι-
 δεΐας θέμα καὶ ζήτημα τὸ σπουδαιότατόν ἐστι τοῖς ἀν-
 θρώποις, διότι ἐξ αὐτοῦ πηγάζει καὶ ἐξαρτᾶται τὸ
 μέλλον καὶ ἡ εὐημερία τῆς πατρίδος· χρήζει λοιπὸν με-
 λέτης καὶ μελέτης οὐ μικρᾶς· ἀλλ' ἱκανὰ τὰ περὶ ταύ-
 τῆς σήμερον λεχθέντα· ἤδη δὲ στρέφοντες χωρῶμεν ἐπὶ
 τὰ ἔργα ἵνα ἴδωμεν κατὰ πόσον ταῦτά εἰσι σύμφωνα
 καὶ ἀνάλογα πρὸς τοὺς λόγους.

Ἀπονέμοντες δὲ καὶ τὰς δεούσας εὐχαριστίας ἡμῶν
 πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον Ἀβδουλ Χαμὴτ Χάν
 διὰ τὸ φιλόλαον καὶ φιλοπρόοδον αὐτοῦ, ἔτι δὲ καὶ τὸν
 δίκαιον ἔπαινον πρὸς τὸν σεβ. ἡμῶν ποιμενάρχην δι' ἣν
 δεικνύει μέριμναν πρὸς παιδείαν καὶ μόρφωσιν τοῦ λο-
 γικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου, ἀρχόμεθα τῶν ἐξετάσεων,

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Large, faint, handwritten text in cursive script, possibly 'Appropriations' or similar, spanning across the middle of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Δ.Ι.Β.Μ.

Αρχαίας Εφταλήτης

Δ.Ι.Β.Μ.

Αρχαίας Εφταλιώτης

Δ.Ι.Β.Μ.

Αρχικής Εφταλιότητας

Δ.Ι.Β.Μ.

Αρχίρης Φταλιώτης